

1. Urči přeponu pravoúhlého trojúhelníku, jehož odvěsny mají délky:
 a) 1;1   b) 1;3   c) 1; $\sqrt{2}$ d) $\sqrt{2};\sqrt{3}$ e) $1;\frac{1}{2}$ f) $1;\frac{3}{2}$
 g) $\frac{1}{2};\frac{1}{2}$ h) $\frac{1}{2};\frac{\sqrt{2}}{2}$ i) $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}};\frac{1}{2}$
2. Urči odvěsnu pravoúhlého trojúhelníku, jehož zbývající strany mají délky: a) 1;1   b) 1;3   c) 1; $\sqrt{2}$ d) $\sqrt{2};\sqrt{3}$ e) $1;\frac{1}{2}$ f) $1;\frac{3}{2}$
 g) $\frac{1}{2};\frac{1}{2}$ h) $\frac{1}{2};\frac{\sqrt{2}}{2}$ i) $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}};\frac{1}{2}$
3. Urči přeponu pravoúhlého trojúhelníku, jehož odvěsny mají délky:
 a) $a;a$ b) $a;2a$ c) $a;a\sqrt{2}$ d) $a\sqrt{3};a\sqrt{5}$ e) $a;\frac{a}{2}$
 f) $a;\frac{3}{2}a$ g) $\frac{a}{2};\frac{a}{2}$ h) $\frac{a}{2};a\frac{\sqrt{2}}{2}$ i) $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}a;\frac{\sqrt{2}}{2}a$ j) $\frac{a}{2};a\sqrt{2}$
4. Urči přeponu pravoúhlého trojúhelníku, jehož odvěsny mají délky:
 a) $\frac{a}{2};v$ b) $a;\sqrt{a^2+v^2}$ c) $\frac{a}{2};\sqrt{a^2+v^2}$ d) $a\frac{\sqrt{3}}{2};v$
5. Urči odvěsnu pravoúhlého trojúhelníku, jehož zbývající strany mají délky: a) $2a;a$ b) $a;3a$ c) $a;a\sqrt{3}$ d) $a\sqrt{2};a\sqrt{3}$ e) $a;\frac{a}{2}$
 f) $a;\frac{3}{4}a$ g) $\frac{a}{3};a$ h) $\frac{a}{2};a\frac{\sqrt{2}}{2}$ i) $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}a;\frac{\sqrt{2}}{2}a$
6. Urči odvěsnu pravoúhlého trojúhelníku, jehož zbývající strany mají délky: a) $v;a; v > a$ b) $v;\frac{a}{2}; v > \frac{a}{2}$ c) $v;\frac{\sqrt{3}}{2}a; \frac{\sqrt{3}}{2}a > v$
 d) $\sqrt{a^2+v^2};a\frac{\sqrt{2}}{2}$ e) $a;\frac{a}{2}$

7. Urči hodnoty goniometrických funkcí $\sin \alpha$, $\cos \alpha$ a $\operatorname{tg} \alpha$ (α je nejmenší úhel v trojúhelníku), pokud se délky stran pravoúhlého trojúhelníku rovnají (strany jsou uvedeny podle velikosti od největší):
 a) $a;\frac{\sqrt{3}}{2}a;\frac{a}{2}$ b) $\frac{\sqrt{5}}{2}a;a;\frac{a}{2}$ c) $\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}a;a;\frac{\sqrt{2}}{2}a$
 d) $\frac{\sqrt{5}}{2}a;\frac{\sqrt{3}}{2}a;\frac{\sqrt{2}}{2}a$ e) $\sqrt{a^2+v^2};\frac{\sqrt{4v^2+2a^2}}{2};\frac{\sqrt{2}}{2}a$
8. Urči dosazením do kosinové věty hodnoty funkce $\cos$ pro všechny vnitřní úhly trojúhelníka o stranách:
 a) $\frac{\sqrt{5}}{2}a;\frac{3}{2}a;a\sqrt{3}$ b) $\frac{\sqrt{2}}{2}a;\frac{\sqrt{3}}{\sqrt{2}}a;a\sqrt{3}$

Řešení: 1. a) $\sqrt{2}$ b) $\sqrt{10}$ c) $\sqrt{3}$ d) $\sqrt{5}$ e) $\frac{\sqrt{5}}{2}$ f) $\frac{\sqrt{13}}{2}$ g) $\frac{\sqrt{2}}{2}$
h) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ i) $\frac{\sqrt{7}}{2}$ 2. a) nemá řešení b) $2\sqrt{2}$ c) 1 d) 1 e) $\frac{\sqrt{3}}{2}$ f) $\frac{\sqrt{5}}{2}$ g) nemá řešení h) $\frac{1}{2}$ i) $\frac{\sqrt{5}}{2}$ 3. a) $a\sqrt{2}$ b) $a\sqrt{5}$ c) $a\sqrt{3}$
d) $a \cdot 2\sqrt{2}$ e) $\frac{\sqrt{5}}{2}a$ f) $\frac{\sqrt{13}}{2}a$ g) $\frac{\sqrt{2}}{2}a$ h) $\frac{\sqrt{3}}{2}a$ i) $a\sqrt{2}$ j) $\frac{3}{2}a$
4. a) $\frac{\sqrt{a^2+4v^2}}{2}$ b) $\sqrt{2a^2+v^2}$ c) $\frac{\sqrt{5a^2+4v^2}}{2}$ d) $\frac{\sqrt{3a^2+4v^2}}{2}$
5. a) $a\sqrt{3}$ b) $a \cdot 2\sqrt{2}$ c) $a\sqrt{2}$ d) a e) $\frac{\sqrt{3}}{2}a$ f) $\frac{\sqrt{7}}{4}a$ g) $\frac{2\sqrt{2}}{3}a$
h) $\frac{a}{2}$ i) a
6. a) $\sqrt{v^2-a^2}$ b) $\frac{\sqrt{4v^2-a^2}}{2}$ c) $\frac{\sqrt{3a^2-4v^2}}{2}$ d) $\frac{\sqrt{2a^2+4v^2}}{2} = \sqrt{\frac{a^2}{2}+v^2}$
7. a) $\sin \alpha = \frac{1}{2}$; $\cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{2}$; $\operatorname{tg} \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}} = \frac{\sqrt{3}}{3}$ b) $\sin \alpha = \frac{1}{\sqrt{5}} = \frac{\sqrt{5}}{5}$;
 $\cos \alpha = \frac{2}{\sqrt{5}}$; $\operatorname{tg} \alpha = \frac{1}{2}$ c) $\sin \alpha = \frac{1}{\sqrt{3}}$; $\cos \alpha = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$; $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sqrt{2}}{2}$
d) $\sin \alpha = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{5}}$; $\cos \alpha = \frac{\sqrt{3}}{\sqrt{5}}$; $\operatorname{tg} \alpha = \frac{\sqrt{2}}{\sqrt{3}}$ e) $\sin \alpha = \frac{a\sqrt{2}}{2\sqrt{a^2+v^2}}$;
 $\cos \alpha = \frac{\sqrt{4v^2+2a^2}}{2\sqrt{v^2+a^2}}$; $\operatorname{tg} \alpha = \frac{a\sqrt{2}}{\sqrt{4v^2+2a^2}}$
8. a) $\cos \alpha = \frac{4\sqrt{3}}{9}$; $\cos \beta = \frac{2\sqrt{15}}{15}$; $\cos \gamma = \frac{\sqrt{5}}{15}$ b) $\cos \alpha = \frac{2\sqrt{2}}{3}$;
 $\cos \beta = \frac{\sqrt{6}}{3}$; $\cos \gamma = -\frac{\sqrt{3}}{3}$

(*x-tá*)

Sbírka příkladů na úpravy výrazů pro metrické úlohy ve stereometrii